

MISSIVA

Per mauns da la radunanza cumünela e la votaziun a l'urna dals 4 november 2025 e
dals 14 december 2025 per stipuler üna nouva cunvegna da prestaziun
concernent

Gestiun da l'Ospidel d'Engiadin'Ota

Fich stimedas votantas, fich stimos votants

Per stipuler üna nouva cunvegna da prestaziun traunter las vschinaunchas da la Regiun da provedimaint da sandet Engiadin'Ota cun las vschinaunchas da Bever, Celerina/Schlarigna, La Punt Chamues-ch, Madulain, Puntraschigna, Samedan, S-chanf, Sils i.E./Segl, Silvaplauna, San Murezzan, Zuoz («vschinaunchas RPSEO») e la Fundaziun provedimaint da sandet Engiadin'Ota («SGO/FPS»), chi dess pussibiliter da mantgnair la spüerta da prestaziuns da fin uossa da l'Ospidel d'Engiadin'Ota, Als/Las suottametta la suprananza cumünela da S-chanf la preschainta

missiva cun proposta

L'essenziel in fuorma concisa

L'Ospidel d'Engiadin'Ota es ün pilaster indispensabel dal provedimaint da sandet in nossa regiun – taunt per las abitantas ed ils abitants scu eir pels giasts. La cunvegna da prestaziun in vigur traunter las vschinaunchas RPSEO e la SGO/FPS scrouda a la fin da l'an 2025. Cun üna nouva cunvegna da prestaziun dess gnir garantida la cuntinuaziun da la spüerta da fin uossa da l'Ospidel d'Engiadin'Ota.

La SGO/FPS as rechatta actuelmaing in grandas difficulteds structurelas e finanzialetas. Per garantir l'existenza da l'Ospidel d'Engiadin'Ota, s'impegnan las vschinaunchas RPSEO confuorm a la nouva cunvegna da prestaziun da pajer a la SGO/FPS las seguaintas contribuziuns düraunt ils ans 2026 e 2027:

- per cuverner cumplainamaing il deficit da l'Ospidel d'Engiadin'Ota üna contribuziun ill'otezza da 15 milliuns francs per l'an 2026 ed üna contribuziun ill'otezza da 16 milliuns francs per l'an 2027;
- per investiziuns da cumpensaziun e da mantegnimaing stringentamaing necessarias per la gestiun üna contribuziun ill'otezza da 5 milliuns francs per l'an 2026 ed üna contribuziun ill'otezza da 5 milliuns francs per l'an 2027;
- per l'amortisaziun da l'imprast limito fin als 30 avrigl 2026 dal chantun Grischun üna contribuziun da 7.8 milliuns francs per l'an 2026 e per la restituziun dals credits generels tar la Banca chantunela grischuna üna contribuziun ill'otezza da 2 milliuns francs per l'an 2027.

Tuot in tuot resultan dimena contribuziuns cumünelas da totelmaing 27.8 milliuns francs per l'an 2026 e 23 milliuns francs per l'an 2027, que correspuonda per tuots duos ans ad ün import total da 50.8 milliuns francs.

Las contribuziuns vegnan pajedas da las singulas vschinaunchas RPSEO confuorm a la clef da repartiziun regiunela actuela da la Regiun Malögia sainza la vschinauncha da Bergiaglia (cf. las tabellas suot cifra 4.3).

Sainza la nouva cunvegna da prestaziun füss la SGO/FPS insolventa il pü tard a partir da la prümavaira dal 2026. La gestiun da l'ospidel scu eir las ulteriuras gestiuns da la SGO/FPS (centers d'attempos, Spitex, post da cussagliaziun vegldüna e sandet) füssan cotres seriusamaing periclitadas e nu pudessan probabelmaing pü gnir cuntinuedas.

Üna procedura da fallimaint u d'accumodamaint nu pudess sgürer la gestiun da l'ospidel in möd credibel. Il fallimaint chaschuness cun granda probabilitated cha l'ospidel vegna serro immediatamaing, ed üna procedura d'accumodamaint es collieda cun grands ris-chs pervia dals mezs finanziaels necessaris e pervia dal deficit structurel e chaschuness almain üna reducziun da las prestaziuns.

La preschainta cunvegna da prestaziun nouva garantiscecha l'ulteriura gestiun da l'Ospidel d'Engiadin'Ota fin al mumaint cha's ho chatto üna soluziun a pü lungia düreda. Ella garantiscecha il provedimaint medicinic existent in Engiadin'Ota e procura a tuot las personas partecipedas il temp necessari per elavurer üna perspectiva stabila pel futur. Ad es il böt da preschanter ad Ellas/Els d'utuon 2026 üna proposta per üna garanzia a lungia vista da la gestiun da l'Ospidel d'Engiadin'Ota. La suprastanza cumünela arcumanda ad Ellas/Els d'approver la nouva cunvegna da prestaziun.

Explicaziuns

1. Situaziun da partenza

1.1 Ospidel d'Engiadin'Ota e SGO/FPS

Ün provedimaint da sandet cumplexsiv e d'ota qualited in tuot las fasas da la vita fuorma üna basa essenziela per la qualited da viver in Engiadin'Ota ed illas valledas meridiunelas limitrofas scu eir per l'attractivited scu regiun da turissem.

L'Ospidel d'Engiadin'Ota fuorma insembel culs centers d'attempos, Spitex ed il post da cussagliaziun vegldüna e sandet (pü bod post da coordinaziun vegldüna e chüra) l'elemaint centrel dal provedimaint da sandet integro in nossa regiun. Cul spectrum da prestaziuns ch'el spordscha, chi cumpiglia traunter oter la gestiun d'ün center d'urgenza interdisciplinar, üna staziun intensiva interdisciplinara, l'assistenza a paglioulaintas, chirurgia, medicina interna ed il provedimaint da basa per novvnaschieus, scu eir cun sia spüerta da prestaziuns ambulantas es el zieva l'Ospidel chantunel dal Grischun il seguond grand ospidel aint il chantun. Grazcha a sia situaziun centrela in Engiadin'Ota garantiscecha el il provedimaint da basa e d'urgenza per l'intera regiun scu eir per numerus giasts e prasta uschè üna contribuziun indispensabla vi dal provedimaint da sandet regiunel. Cun circa 350 collavuratur(a)s es l'Ospidel d'Engiadin'Ota ultra da que il pü grand patrun da plazzas da lavur da tuot an in Engiadin'Ota.

Daspö l'an 2018 gestiunescha la SGO/FPS l'Ospidel d'Engiadin'Ota. Die SGO/FPS es concepida scu fundaziun da dret privat confuorm als art. 80 ss. CCS ed intenziunescha la garanzia a lungia vista d'ün provedimaint da sandet confuorm als bsögns, persistent ed economic tres la prestaziun e la coordinaziun da servezzans da sandet da medicina, chüra e d'ulteriurs servezzans i'l sector ambulant e staziunar (cf. l'art. 2 dals statüts SGO/FPS). La basa da fin uossa per la gestiun da l'Ospidel d'Engiadin'Ota d'eiran ils mandats da prestaziun da la regenza dal chantun Grischun a la SGO/FPS (valabels fin als 31 december 2027), la cunvegna da prestaziun traunter la regenza dal chantun Grischun e la SGO/FPS concernent prestaziuns cun dret da contribuziuns scu eir la cunvegna da prestaziun traunter la SGO/FPS e las vschinaunchas RPSEO (valablas fin als 31 december 2025).

1.2 Situaziun finanzia da l'Ospidel d'Engiadin'Ota

Causa l'augment considerabel dals cuosts sül sector da sandet e d'ospidel, da las tariffas stagnantas daspö ans da la vart dals richevs scu eir las cifras dals cas memma bassas as muossa per l'Ospidel d'Engiadin'Ota daspö l'an 2023 cha'ls cuosts da las prestaziuns fattas nu paun pü gnir finanzios tres las tariffas d'ospidel actuelas e tres l'indemnisaziun pauschela complementera da prestaziuns d'utilited publica.

Ils motifs pel pegiuramaint cuntinuant da la situaziun finanzia da l'Ospidel d'Engiadin'Ota sun impustüt:

- tariffas staziunaras ed ambulantas na müdedas chi nu cuvernan ils cuosts;
- reducziun da la quantited dals cas cun sgüraunza complementera;
- spustamaint aint il sector ambulant fermamaing deficitari;
- cuosts da persunel chi s'augmentan (cumpensaziuns d'incherimaint, forzas temporaras scu consequenza da mancanza da persunel qualificho, recrutaziun fich pretensiusa);
- pü bgeras e pü severas reglamentaziuns e l'observanza da las directivas da la ledscha da lavur (p. ex. pervia da la realisaziun da l'iniziativa da chüra);
- cuosts materiels augmantos (incherimaint);
- amortisaziuns pü otas causa la renovaziun architectonica.

Già cun la validited da la cunvegna da prestaziun 2018–2021 haun las vschinaunchas RPSEO pajo contribuziuns annuelas ill'otezza da 1.534 milliuns francs a la SGO/FPS. Daspö l'an 2022 prevezza la cunvegna da prestaziun traunter la SGO/FPS e las vschinaunchas RPSEO cha quellas pejan contribuziuns annuelas vi da la gestiun ill'otezza da 2.75 milliuns francs a partir da l'an 2022 fin e cun l'an 2025. Causa ils svilups finanziaels ho il cussagl da fundaziun da la SGO/FPS ultra da que stuvieu dumander da las vschinaunchas RPSEO ün credit posteriur da 5 milliuns francs per l'an 2023 ed ün credit posteriur resp.

credit supplementer da mincha vouta 4 milliuns francs pels ans 2024 e 2025. Las vschinaunchas RPSEO haun approuvo quistas propostas.

Pü tard es gnida examinada pü in detagl l'integraziun da la gestiun da l'Ospidel d'Engiadin'Ota i'l Ospidel chantunel dal Grischun («Proget d'integraziun Alvra»). A basa da que ho la SGO/FPS publicho ils 23 schner 2025 il rapport finel «Che avegnir per l'Ospidel d'Engiadin'Ota?».

La prümavaira 2025 sun gnidas fattas las votaziuns illas vschinaunchas RPSEO davart la proposta per l'integraziun da l'Ospidel d'Engiadin'ota i'l Ospidel chantunel dal Grischun ed in cas d'approvaziun per üna contribuziun annuela vi da la gestiun da minimelmaing 4.25 milliuns francs e maximelmaing 5.4 milliuns francs per la düreda da la cunvegna da prestaziun, in cas d'approvaziun ultra da que per üna contribuziun unica vi dals cuosts da proget e da transformaziun da 6 milliuns francs.

La proposta per integrer la gestiun da l'Ospidel d'Engiadin'Ota i'l Ospidel chantunel dal Grischun, chi vess stuvieu pussibiliter üna sanaziun perdüraivla da l'Ospidel d'Engiadin'Ota, es gnida refüsedada da püssas vschinaunchas RPSEO.

Causa la situaziun da partenza aunch'adüna fich problematica as rechatta la SGO/FPS actuelmaing in grandas difficulteds structurals e finanzialas. Ün plan da fatschenda examino tres la KPMG muossa sü impustüt ulteriurs cuosts chi s'augmantan per observer las directivas da la ledscha da lavur e da las cundiziuns da la planisaziun da l'ospidel scu eir ulteriurs cuosts chaschunos da la realisaziun da l'iniziativa da chüra.

Ün test examino da la facultad d'investiziun pels 31 december 2024 muossa cha'ls mezs existents nu bastan per cuverner ils deficits a lungia düreda. Sainza ulteriuras contribuziuns innatscha üna surdebitaziun da la SGO/FPS.

La situaziun finanzia da la SGO/FPS vain agravada ulteriurmaing tres ils obligs da chapitël ester. Pels 30 gün 2025 s'amunta il chapitël ester da la SGO/FPS a 39.5 milliuns francs, da que 31.7 milliuns francs tar la Banca chantunela grischuna (cun oblig d'amortisaziun a partir dal 2027) e 7.8 milliuns francs tar il chantun Grischun (cun oblig da restituziun ils 30 avrigl 2026). Sainza la stipulaziun da la preschainta cunvegna da prestaziun füssan quists imprasts da restituir immediatamaing.

Zieva il naufragi dal proget d'integraziun Alvra e per chatter üna soluziun perdüraivla per l'Ospidel d'Engiadin'Ota ed impustüt per mantgnair ad interim la gestiun da l'ospidel haun rapreschantants da la SGO/FPS traunter oter tschercho il discuors cun las suprastanzas cumünelas e cun differents rapreschantants d'interess. Quists discuors cuntinueschan. Causa cha la cunvegna da prestaziun in vigur cun las vschinaunchas RPSEO scrouda però già ils 31 december 2025, propuona il cussagl da fundaziun da la SGO/FPS da stipuler üna nouva cunvegna da prestaziun cun las vschinaunchas RPSEO. La spüerta da las pretaziuns medicinas dess ad interim reter sainza müdedas; eir cun üna renunzcha a singulas prestaziuns

chi nu cuvernan ils cuosts nu's laschess amegldrer la situaziun finanziela da l'ospidel illa dimensiun necessaria.

La preschainta cunvegna da prestaziun es üna soluziun transitorica e do a las persunas partecipedas il temp necessari per chatter üna soluziun perdüraivla e solida a lungia düreda. Il böt es quel da preschanter a las persunas cun dret da vuscher l'utuon 2026 üna proposta per la sanaziun a lungia düreda da l'Ospidel d'Engiadin'Ota.

2. Cundiziuns da basa giuridicas

La preschainta cunvegna da prestaziun as basa in prüma lingia sün l'art. 87 al. 2 da la constituziun chantunela (DG 110.100) chi prevezza cha il chantun e las vschinaunchas procuran per ün provedimaint medicinic ed üna chüra medicinica chi sun adequats, economics e sufficiants. Las incumbenzas da las vschinaunchas sül sector dal provedimaint da sandet, impustüt eir la gestiun dals ospidels acuts publics, vegnan attribuidas illa ledscha per promouwer la chüra d'amalos (LTM; DG 506.000) a las regions da provedimaint da sandet. Las vschinaunchas RPSEO sun dimena obliedas tres ledscha da surpiglier tuot las incumbenzas da las vschinaunchas sül sector da la sanited publica cun ün'organisaziun adequata (cf. l'art. 9 al. 1 LTM). L'art. 9 al. 2 LTM prevezza ultra da que cha'ls purteders dals furnituors da prestaziun hegian da conceder a las vschinaunchas da lur regiun da provedimaint da sandet ün dret da cogestiun commensuro e cha la regiun da provedimaint da sandet stipulescha per quist intent üna cunvegna da prestaziun culs purteders dals furnituors da prestaziun.

Tres la preschainta cunvegna da prestaziun surpiglian las vschinaunchas RPSEO lur responsabilitad scu regiun da provedimaint da sandet eir in futur; lur dret da cogestiun invers la SGO/FPS es garantieu. Il dret da cogestiun es ultra da que eir garantieu causa cha tuot las ündesch vschinaunchas RPSEO sun rapreschantedas aint il cussagl da fundaziun da la SGO/FPS.

3. Cunvegna da prestaziun existenta

La cunvegna da prestaziun existenta traunter las vschinaunchas RPSEO e la SGO/FPS es gnida stipuleda per la perioda traunter ils 1. schner 2022 fin als 31 december 2025. Ella es structureda in ün sector generel scu eir illas cunvegns da prestaziun per l'Ospidel d'Engiadin'Ota, il post da coordinaziun vegldüna e chüra (hoz post da cussagliaziun vegldüna e sandet) e Spitex Engiadin'Ota in agiuntas separedas.

L'aggiunta 1 regla las prestaziuns e la finanziaziun da l'Ospidel d'Engiadin'Ota. In que chi riguarda la finanziaziun vain previs cha las vschinaunchas RPSEO pejan üna contribuziun pauschela annuela da 2.75 milliuns francs per garantir la prontezza in cas urgients 24 uras, staziun da chüra intensiva, assistenza a paglioulaintas, pediatria, ambulatori pel trattamaint da plejas ed oncologia, ultra da la finanziaziun confuorm a las directivas naziunelas e chantunelas. Sainza quistas contribuziuns supplementeras da las vschinaunchas vess l'ospidel già fat perditas da 3.9 milliuns francs l'an 2021 resp. 3.6 milliuns francs l'an 2022. L'an 2023

füss resulteda üna perdita da 9.4 milliuns francs sainza las contribuziuns da las vschinaunchas ill'otezza da 7.75 milliuns francs incl. il credit posteriur da 5 milliuns francs, l'an 2024 vess que do üna perdita da 9.95 milliuns francs sainza las 6.75 milliuns francs incl. il credit posteriur da 4.0 milliuns francs da las vschinaunchas. Er per l'an 2025 as spetta ün deficit in quella dimensiun. Las perditas chi restan zieva cha s'ho clappo las contribuziuns da las vschinaunchas sun idas a charg da l'egen chapitêl da la SGO/FPS chi s'ho redot da 51.9 milliuns francs pels 31 december 2020 a 43.2 milliuns francs pels 31 december 2024.

4. Nouva cunvegna da prestaziun

4.1 Scopo

La nouva cunvegna da prestaziun dess garantir cha la gestiun da l'Ospidel d'Engiadin'Ota vegna cuntinuada cun la spüerta da prestaziuns scu fin uossa. Per quist intent vegnan impustüt fixedas las contribuziuns da las vschinaunchas RPSEO chi sun necessarias per mantgnair la gestiun da l'ospidel. La cunvegna da prestaziun ho ultra da que il scopo da mantgnair per l'Ospidel d'Engiadin'Ota il mandat da prestaziun chantunel existent confuorm a la glista d'ospidels somatica acuta dal chantun Grischun. Medemmamaing dess esser mantgnida la spüerta actuela da prestaziuns ambulantas a l'Ospidel d'Engiadin'Ota. Uschè dess gnir garantieu a l'Ospidel d'Engiadin'Ota eir in avegnir ün provedimaint medicinic d'ota qualited cun servezzans sül champ da la sandet i'l sector ambulant e staziunar.

4.2 Bsögn finanziel

Per garantir l'existenza da l'Ospidel d'Engiadin'Ota s'impegnan las vschinaunchas RPSEO illa cunvegna da prestaziun da pajer pels ans 2026 e 2027 las seguaintas contribuziuns a la SGO/FPS:

- Cuverner il deficit: Calculaziuns actuelas partan per l'an 2026 d'ün deficit per l'ospidel da 12.2 milliuns francs. Causa cha'ls finanzieders da chapitêl ester dumandan cha'l deficit vegna cuverno cumplainamaing as stu calculer cun 15.0 milliuns francs per l'an 2026, resguardand üna reserva da circa 25%. Per l'an 2027 vain spetto ün deficit da 12.7 milliuns francs, que chi s'amunta a circa 16.0 milliuns francs, inclusivmaing la reserva;
- Contribuziuns vi dad investiziuns da cumpensaziun e da mantegnimaint necessarias per la gestiun: Per investiziuns da cumpensaziun e da mantegnimaint stringentamaing necessarias per la gestiun in immobiglias pejan las vschinaunchas RPSEO pels ans 2026 e 2027 mincha vouta üna contribuziun da 5 milliuns francs. Düraunt ils prossems duos ans stögljan gnir fattas investiziuns urgiaintas, scu per exaimpel la renovaziun da la staziun da transfurmaziun e distribuziun principela electrica (parts relevantas da l'implaunt derivan auncha dal temp da fabrica 1979), la renovaziun dal provedimaint da chalur, d'ova choda e da vapur causa cha'l s-chudamaint cun öli es rivo a la fin da si'existenza, il rinforzamaint static cumplessiv pel cas da terratreml da l'edifizi da l'ospidel scu eir il rimplazzamaint dals anteriurs ascensurs da lets e da personas. Ultra da que sun previsas investiziuns

da cumpensaziun urgiaintas illa tecnica d'ospidel e la tecnica medicinela per la sgürezza da la gestiun e per accumplir criteris da permiss, ultra da que sun da preparar sanaziuns urgiaintamaing necessarias aint ils allogis dal persunel;

- Amortisaziun dals debits: Per l'amortisaziun da l'imprast dal chantun Grischun, limito fin als 30 avrigl 2026, voul que per l'an 2026 üna contribuziun da 7.8 milliuns francs. L'an 2027 prastan las vschinaunchas RPSEO ultra da que üna contribuziun a la restituziun dals credits generels tar la Banca chantunela grischuna ill'otezza da 2 milliuns francs.

Uschè s'impegnan las vschinaunchas RPSEO cun la suottascripziun da la cunvegna da prestaziun da pajer l'an 2026 contribuziuns da totelmaing 27.8 milliuns francs a la SGO/FPS scu eir contribuziuns da totelmaing 23 milliuns francs per l'an 2027.

In conguel cul proget d'integraziun Alvra es il bsögn finanziael pü ot. Ils motivs sun traunter oter la situaziun dal chapitël ester scu eir la circumstanza cha cul Status quo nu vain vendida la faculted d'investiziun, il ris-ch da deficit chi resta tar las vschinaunchas e la necessited da contribuziuns pü otas vi dad investiziuns da cumpensaziun e da mantegnimaing. In cas cha las investiziuns nu vegnan realisedas, as stu que fer quint a media vista cun restricziuns illa spüerta da prestaziuns medicinas scu eir cul fat cha directives da la planisaziun chantunela d'ospidels e da qualited nu vegnan accumplidas.

4.3 Scumpart da las contribuziuns traunter las vschinaunchas RPSEO

Las contribuziuns totelas da 27.8 milliuns francs per l'an 2026 e da 23 milliuns francs per l'an 2027 vegnan scumpartidas sün las vschinaunchas RPSEO confuorm a la clef da repartiziun 2025 da la Regiun Malögia sainza la vschinauncha da Bergiaglia scu segua:

Vschinauncha	Clef da la regiun 2025	Contribuziuns 2026 e 2027	Totelas contribuziuns 2026 e 2027
Sils i.E./Segl	3.41 %	CHF 947'980 e CHF 784'300	CHF 1'732'280
Silvaplana	6.87 %	CHF 1'909'860 e CHF 1'580'100	CHF 3'489'960
San Murezzan	39.34 %	CHF 10'936'520 e CHF 9'048'200	CHF 19'984'720
Celerina/Schlarigna	10.90 %	CHF 3'030'200 e CHF 2'507'000	CHF 5'537'200
Puntraschigna	10.80 %	CHF 3'002'400 e CHF 2'484'000	CHF 5'486'400
Samedan	12.51 %	CHF 3'477'780 e CHF 2'877'300	CHF 6'355'080
Bever	2.69 %	CHF 747'820 e CHF 618'700	CHF 1'366'520
La Punt Chamues-ch	3.96 %	CHF 1'100'880 e CHF 910'800	CHF 2'011'680
Madulain	0.88 %	CHF 244'640 e CHF 202'400	CHF 447'040
Zuoz	5.74 %	CHF 1'595'720 e CHF 1'320'200	CHF 2'915'920
S-chanf	2.90 %	CHF 806'200 e CHF 667'000	CHF 1'473'200
Totel	100 %	CHF 27.8 milliuns e CHF 23 milliuns	CHF 50.8 Mio.

Las vschinaunchas RPSEO portan las contribuziuns confuorm a la clef da repartiziun regiunela, actuela per l'an respectiv, da la Regiun Malögia sainza la vschinauncha da Bergiaglia. Quistas clefs da repartiziun nu sun pel mumaint auncha cuntschaintas, a nun es però da fer quint cun üna divergenza considerabla da la clef da repartiziun regiunela dal 2025.

4.4 Limitaziun dal temp da validited

La nouva cunvegna da prestaziun vain stipuleda per la düreda fixa da duos ans. Ella procura pel temp necessari per elavurer üna soluziun per la sanaziun perdüraivla da l'Ospidel d'Engiadin'Ota. Düraunt quist temp dess eir gnir chatteda üna soluziun a lungia vista per las immobiglias. Ultra da que resorta cun la limitaziun dal temp da validited üna sincronisaziun culs temps da validited da las cunvegnas da prestaziun concernent las gestiuns da Spitex, dal post da cussagliaziun vegldüna e sandet e dals centers d'attempo.

4.5 Premissa d'unanimited

La stipulaziun da la preschainta cunvegna da prestaziun pretenda eir darcho l'unanimited da tuot las vschinaunchas RPSEO. Las votaziuns vegnan fattas tenor il dret intern da las vschinaunchas.

5. Consequenzas in cas cha la proposta vain refüsed

5.1 Pusiziun dal chantun Grischun

In occasiun d'üna tschanteda cun rapreschantants da la SGO/FPS dals 7 avuost 2025 haun rapreschantants dal chantun dit cleramaing cha'l chantun, in mancanza da las basas leghelas, nu saja abel ne da surpigliar la gestiun da l'Ospidel d'Engiadin'Ota ne da finanzier il salvamaint da l'Ospidel d'Engiadin'Ota. In mancanza d'üna basa leghela es eir gnieu exclus explicitamaing da fer üna finanziaziun illa procedura d'accumodamaint.

Da vart dal chantun vain tgnieu aviert explicitamaing scu opziun l'oblig tenor il dret da controlla da las vschinaunchas RPSEO per l'organisaziun adequata confuorm a la LTM scu eir per garantir las prestaziuns da basa previsas illa ledscha. Üna tela intervenziun tenor il dret da controlla tres la regenza vess da succeder cun agüd da l'instrumentari dal dret da controlla confuorm als art. 75 ss. scu eventuelmaing l'art. 54 da la ledscha da vschinaunchas dal chantun Grischun (LV; DG 175.050). Causa las pretaisas dal dret da procedura vi d'ün tel proceder (conceder il dret d'audiziun da las vschinaunchas, mantgnair il princip da proporziunalited) e l'inoltraziun pussibla da mezs leghels pudess quist proceder però durer püs mais u dafatta püs ans e nu pudess probabelmaing bricha salver la gestiun da l'ospidel in sia fuorma actuela.

5.2 Consequenzas negativas agravantas per l'ospidel e per la regiun d'Engiadin'Ota

Scha la nouva cunvegna da prestaziun vain refüsed d'üna vschinauncha RPSEO, u dit cun oters plets: scha na tuot las ündesch vschinaunchas RPSEO approuvan la nouva cunvegna da prestaziun, füss la SGO/FPS

cuort zieva la scadenza da la cunvegna da prestaziun existentia illiquida ed insolventa. La SGO/FPS nu pudess in ün tel cas pü gestiuner l'Ospidel d'Engiadin'Ota.

Melgrô cha la SGO/FPS vain purteda da las vschinaunchas RPSEO, resp. survain mandats da prestaziun da quellas, suottasto ella a la ledscha federela davart la scussiu ed il fallimaint (LSC; CS 281.1). Il cussagl da fundaziun stuves in cas d'ün'insolvenza u surdebitaziun incumbenzer l'autorited da survagliaunza, dimena l'administraziun da finanzas dal chantun Grischun, da propuoner il fallimaint ed il moratori. Cotres daun taunt la SGO/FPS scu eir las vschinaunchas RPSEO per granda part our dals mauns l'ulteriur destin da l'ospidel, dals centers d'attempos, da Spitex e dal post da cussagliaziun vegldüna e sandet e surlaschan ils ulteriurs svilups als organs d'execuziun sfurzedà.

Üna procedura da fallimaint confuorm al dret da scussiu e da fallimaint chaschuna per regla cha l'ospidel vain serro immediatamaing. A dess teoreticamaing la pussibiledad da mner inavaunt la gestiun ad interim suot la survagliaunza da l'uffizi da fallimaint, fin chi reuschescha la vendita ad ün oter purteder. L'uffizi da fallimaint e pü tard la prüma radunanza dals credituors i'l fallimaint dispuonan in quista dumanda d'ün vast güdicat (cf. eir l'art. 238 LSC). Causa il naufragi dals sforzs da sanaziun da fin uossa es però il ris-ch fich grand cha l'ospidel vegna serro immediatamaing zieva l'avertüra dal fallimaint.

Una procedura d'accumodamaint pudess bainschi impedir ad interim il fallimaint e der la schanza da chatter üna soluziun da sanaziun culs credituors. Per la düreda da la procedura d'accumodamaint stuvesan però gnir miss a disposiziun ils mezs cumplessivs per cuverner las pretaisas privilegiadas e'ls cuosts curraints. Prüms discuors concernent ün'eventuela procedura d'accumodamaint haun musso cha quists mezs pudessan be gnir garantieus cun contribuziuns finanzielas considerablas da las vschinaunchas RPSEO u da terzas personas. Per metter a disposiziun contribuziuns substanzielas tres las vschinaunchas RPSEO illa procedura d'accumodamaint stuvesan darcho gnir fattas votaziuns. La perioda saro però prubabelmaing (memma) cuorta pervia da la liquidited chi füss alura auncha avaint maun. Scu alternativa füss pussibla üna reducziun massiva da la spüerta da prestaziuns a l'Ospidel d'Engiadin'Ota, cun que füssan già s-chaffieus facts. La procedura d'accumodamaint füss melgrô tuot aunch'adüna la varianta considerabelmaing pü ligera cu quella dal fallimaint.

Taunt la procedura da fallimaint scu eir la procedura d'accumodamaint cumpiglian ris-chs considerabels pel mantegnimaing da la gestiun da l'ospidel. Cun granda probabiledad füss da fer quint cun üna reducziun massiva da la spüerta da prestaziuns, scha na dafatta cul fat cha l'ospidel vain serro. Ne la procedura da fallimaint ne la procedura d'accumodamaint creessan üna basa sgüra pel provedimaing medicinic in Engiadin'Ota. L'unica via da garantir la gestiun es dimena la stipulaziun da la preschainta cunvegna da prestaziun.

Ultra da que as stu manzuner cha in cas d'ün'illiquidited resp. d'ün'insolvenza da la SGO /FPS füssan pertuchos eir ils centers d'attempos, Spitex scu eir il post da cussagliaziun vegldüna e sandet e cha la

SGO/FPS nu pudess probabelmaing pü mner quistas gestiuns il pü tard a partir da la prümavaira 2026. Ad es melsgür scha quistas gestiuns pudessan eventuelmaing gnir transferidas ad oters purteders illa procedura d'accumodamaint. Las schanzas per üna cuntinuaziun sainz'interrupziun sun megltras illa procedura d'accumodamaint cu illa procedura da fallimaint.

A füss cumplettamaing aviert, scha, in che dimensiun ed infra che perioda cha l'Ospidel chantunel dal Grischun e la Clinica Gut a San Murezzan pudessan surpiglier almain üna part da la spüerta medicinica da l'Ospidel d'Engiadin'Ota.

Tuot in tuot vess la refüsa da la nouva cunvegna da prestaziun dimena greivas consequenzas negativas pel provedimaint da sandet in Engiadin'Ota. Ultra da las consequenzas medicinicas vess üna refüsa da la cunvegna da prestaziun eir consequenzas economicas considerablas, causa cha circa 350 collavuraturas e collavuratuors nu pudessan pü gnir ingaschedas da la SGO/FPS e causa cha las incumbenzas per numerusas intrapraisas da servezzan e numerus furnituors gessan a perder.

6. Cumpetenzza

La cumpetenzza pel permiss d'expensas da pü cu 100'0000.00 francs chi's repettan annuelmaing es in applicaziun da l'art. 37 alinea 2 da la constituziun da la vschinauncha da S-chanf chosa da la votaziun a l'urna. Pervia da que es il permiss da conceder üna contribuziun da 1'473'200.00 francs a la SGO/FPS da suottametter a la radunanza cumünela/votaziun a l'urna.

7. Arcumandaziun da la suprastanza cumünela

Las incumbenzas da las vschinaunchas sül sector dal provedimaint da sandet, impustüt eir la gestiun dals ospidels acuts publics, vegnan attribuidas tenor LTM a las regions da provedimaint da sandet. Las vschinaunchas RPSEO sun obliedas tenor LTM da s'organiser in möd adequat, ed ellas stöglan stipuler una cunvegna da prestaziun cun la SGO/FPS (cf. l'art. 9 LTM).

Zieva la refüsa dal proget d'integraziun Alvra tres püssas vschinaunchas RPSEO ed in vista a la scadenza da la cunvegna da prestaziun traunter las ündesch vschinaunchas RPSEO e la SGO/FPS als 31 december 2025 voul que üna nouva cunvegna da prestaziun, per cha l'Ospidel d'Engiadin'Ota possa offrir eir in futur la spüerta medicinica existenta. In cas cha üna u püssas vschinaunchas RPSEO refüsessan la preschainta cunvegna da prestaziun, vess que consequenzas seriusas pel provedimaint da sandet in Engiadin'ota causa la noscha situaziun finanzia da la SGO/FPS. La SGO/FPS stuvess annunzcher üna procedura da fallimaint u d'accumodamaint cun resultat fich melsgür e nu pudess pü mner la gestiun da l'ospidel e neir la gestiun dals centers d'attempos, da Spitex scu eir dal post da cussagliaziun vegldüna e sandet. Ün tel cas füss insupportabel na be in regard a la politica da sandet, ma eir in regard a l'economia e'l turissem e stu gnir evito a tuot predschi.

Per quists motivs arcumanda la suprastanza cumünela d'approver la proposta.

Proposta

La suprastanza cumünela suottametta a la radunanza cumünela dals 4 november 2025 [ed a la votaziun cumünela a l'urna dals 14 december] la seguinta proposta:

Approvaziun da la cunvegna da prestaziun traunter las vschinaunchas da la Regiun da provedimaint da sandet Engiadin'Ota (vschinaunchas RPSEO) e la Fundaziun provedimaint da sandet Engiadin'Ota (SGO/FPS) concernent la gestiun da l'Ospidel d'Engiadin'Ota a Samedan e cotres approvaziun da pajer üna contribuziun da 806'200.00 francs per l'an 2026 ed üna contribuziun da 667'000.00 francs per l'an 2027 a la SGO/FPS.

In nom da la suprastanza cumünela da la vschinauncha da S-chanf

.....

Riet R. Campell

Il president cumünel

.....

Carlo Planta Wildenberg

l'actuar cumünel

Agiunta:

- Cunvegna da prestaziun traunter las vschinaunchas RPSEO e la SGO/FPS

In cas da dubi vela la versiun in lingua tudas-cha.